

IZLAZI SVAKE
— SUBOTE. —
Pretplata
5 Din. mjesečno.
Tromjesečno
Din 15.-
Oglasi
po cijeniku.
Ček. rač.: 37.202

PRIMORSKA RIJEČ

UREDNIŠTVO i
UPRAVA
lista nalaze se u
općinskoj zgradi
(bivša kuća
Mattiazzi) II. kat.
Telefon
interurban br. 47

Broj 24.

Šibenik, petak 1. januara 1932.

Godina II.

Novi čuvar naših nacionalnih tekovina

Velebno djelo našeg neumrlog vladara, koje je našlo svoj izražaj u historičkom aktu od 6. januara 1929. dalo je neobičan polet i snagu jugoslavenskoj naciji i stvorilo je neoborivu bazu budućem historičkom razvitku naše države kao jedinstvene, jake i nerazdružive cjeline. Plodno i spasonosno zrno bačeno je sa visine, da nas nahrani i ojača. Rastrkani narod kupio se oko zrna, tražeći sebi spasa od kobne gladi u koju ga je nagnala sebična i slijepa plemenska borba. Kupio se, goreći od želje da sakupljen ostane, da ga ponovno vjetrovi defetizma ne bi raznijeli i utamanili. I zbilja taj narod je ostao snažan u svoj odluci i nije se dao maknuti s mjesta; odbio je odlučnom gestom sva zavodljiva šaputanja sa strane, zakročio je odlučnim korakom ravnim pravcem svog unutarnjeg velikog poziva i prozborio je cijelom svijetu svoju odlučnu riječ. Danas eto taj narod hoće i želi da znanavijek ostane onakovim, kakovim ga je učinila njegova iskrena slavenska duša u momentu kad je ugledala spasonosno svijetlo iza dugih dana sljepoće i mraka. Narod osjeća potrebu da kao organizirana i jedinstvena cjelina učvrsti svoje redove za očuvanje onog dobra, koje je nakon duga traženja uspio da napokon nađe; on hoće, da za slučaj budućih borba i neprijatnosti, bude jedan, jedinstven i u čvrste redove zbijen; on hoće da za svoje dobro i dobro cjeline, stvori od rastrkane množine jednu jaku i moćnu jugoslavensku nacionalnu organizaciju. Jedino pomoću nje, — razum i sjetila mu govore, — moći će se za sve vijekove sačuvati svježina one naše velike nacionalne tekovine, koja je uskrisio i iz blata podigao na sunce dana, naš veliki i moćni vladar. I zbilja, evo danas stvara se pod imenom **jugoslavenske radikalno seljačke demokracije** ta nova željena organizacija. Stvara se nova stranka da svojim odgovarajućim programom bude narodu jakim stupom i najprikladnijim sredstvom očuvanja svega onoga, što se u našem nacionalnom, ekonomskom, socijalnom, kulturnom i privrednom životu pokazalo najkorisnijim i najboljim. Prožeta širokim demokratskim načelima, jugoslavenska radikalno seljačka demokracija, na prvo je mjesto postavila i kao najvažniju narodnu tekovinu shvatila, **državno jedinstvo, te jednakost svih vjera, staleža i plemena.** Ova velika ideja našla je svoj potpuni izražaj u njenim statutima kao jedina odgovarajuća forma? nacionalnim pogledima i

potrebama sadašnjice. Vijekovima željeni ideal, kojemu su težile generacije naših preda, ostvaruje se i u djelo provodi ovom širokom demokratskom organizacijom. U njoj će naći zaštitu i moćni i slabi, — a interesi svih klasa jednako su zaštićeni njenim modernim i naprednim programom. Ekonomski napredak svih privrednih grana, jaka zaštita našega težaštva kao posebne i najglavnije naše produktivne klase, mogućnost i pogodovanje kulturnog razvitka i najzahtivnijeg sela, naročita pažnja za prosvjetno podizanje našeg naroda, zagovaranje mira i rada kao najjačeg preduvjeta progressa. — sve su to vidljive i istaknute značajke, koje rese program te nove demokratske organizacije.

Kroz najkraće vrijeme pristupit ćemo i mi u Šibeniku listom u njezine redove, pristupit ćemo njenoj organizaciji predano i energično, jer u njoj vidimo dobro za cijeli naš narod, vidimo definitivno otrgnuće našeg sela i grada iz pandža sebičnih demagoga, koji će se sada jednom zauvijek morati kanići opasne igre. Inače naći će se oni nasuprot ne više slabom pojedincu, koji se pušta nagovoriti, već čvrstoj cjelini o koju će se kao o granitnu klišuru razbiti svaki njihov pokušaj bilo zavađanja, bilo lažnih nagovaranja, bilo obećavanja zavodljivih nemogućnosti.

Bolja soba izložena suncu, najboljim konfortom, pranjem rublja i t. d. uračunato, jeftino unajmljuje se. Obratiti se u tiskari E. Vitaliani.

Ovogodišnje cijene vina u Dalmaciji

U sjevernoj Dalmaciji cijene se vinu kreću prema vrsti i kraju od 225 do 300 dinara po hektolitru. U Šibeniku se plaća crno vino po 260 do 280, bijelo 325 dinara. U Dubravi crno vino 200 do 215, bijelo 250 dinara. Zaton: crno vino 200 i 220 dinara. Na Hvaru i u ostaloj srednoj Dalmaciji cijena je crnom vinu i opolu od 14 do 15 dinara po gradu. Bolja viška vina preko 1 stupanja, plaćaju se 250 do 300 dinara, a probrana sa 13 i 14 stupanja alkohola, 300 do 315 dinara. U Južnoj Dalmaciji, prema vrsti i kraju, plaćaju se opoli i crna vina od 13 do 14, a bijela vina od 15 do 18 Din po gradu. Crno Zuljana na Pelješcu plaća se oko 300 dinara hektolitar. Trgovina vinom u državi bila je u zadnje vrijeme također slaba. U Sloveniji plaćaju se vina prema vrsti od 200 do 250, u Hrvatskoj i Slavoniji 140 do 250, u Sremu od 100 do 200, u Banatu 70 do 160, u Srbiji od 80 do 220 dinara hektolitar.

Trošarina na vino

O ovome se pitanju već dugo diskutuje, ali se ne dolazi do konačnog riješenja. U Ministarstvu poljoprivrede se je nedavno još jedan put saglasila anketa, da se državna, banovinska i općinska trošarina snizi na 1 dinar po litri, ko što je predložila

**UKUSNA I ZDRAVA
je
KOLINSKA KAVA**

T. O. Komora u Splitu 1929 god.

Pretstavnici ministarstva poljoprivrede zastupali su također ovo stanovište, dok je g. dr. Gospodnetić zauzeo protivno stanovište, ističući da sniženjem trošarine ne bi ni najmanje porasla potrošnja vina.

Ujedno se raspravljalo, da se trošarina plaća tek onda, kad se vino počme točiti. O ovom pitanju ministarstvo poljoprivrede treba da izradi detaljni predlog i da ga podnese na odobrenje.

Nadalje je raspravljeno o vinskom destilatu, koji bi se mogao izvoziti, ali samo u jakosti od 21 posto alkohola. Taj procenat traži naročito Njemačka, koja bi bila voljna preuzeti čak 4000 vagona. Ranije je ovu istu količinu vinskog destilata uvozila iz Italije. I taj destilat, koji je izvozila Italija u Njemačku, djelomično je naše provenijencije, i to u glavnom vršački. U ovom pitanju istaknuta je potreba davanja premije na destilat, u iznosu i 4 dinara po stupnju.

ZASTUPNIKA ZA OTPLATNU PRODAJU
traži

uz veoma povoljne uvjete za Šibenik i dio Dalmacije „Centrala“ trgovina manufakturne robe, Zagreb, Amruševa ul. 3.

Vatrogasna stanica u Šibeniku
ima telefon broj 107

IZNAJMLJUJE SE

od 15. Januara 1932. veliki lokal sastojeci se od dvije prostrane prizemne prostorije na najljepšem položaju grada (Wilsonov trg) prikladan za botju radnju, radionicu ili trgovinu. Radi informacije obratiti se tiskari Vitaliani.

Godina rada u Društvu Dobrovoljnih Vatrogasaca

Izgleda, da se građani malo zanimaju za postojanje i prosperitet našeg Društva Dobrovoljnih Vatrogasaca. Po koji izvještaj o nastalom požaru momentano zainteresuje čitaoca, možda ga potreba postojanja uzorne vatrogasne čete u gradu i zabrinjuje. Zabrinjuje ga, da narednog dana ta potreba utone u moru gradskih sitničavosti, čime naš grad rekbi obiluje. I obzirom na vatroobrambu zaboravlja se, ne vodi se računa o svojim ni općim interesima, a koji interesi duboko zadiru u ekonomsko stanje pojedinca i cjeline.

Gradjani neće ili ne umiju da prosude teškoće trud i samopregor vatrogasaca koji, izloženi fizičkim naporima, požrtvovno hitaju u pomoć građanima, da ih spasavaju od kobnog elementa a da pri spasavanju sve daju a ništa ne traže. Ovaj plemeniti rad uzdiše vatrogasaca nad ostalim ljudima sebične sadašnjice.

Naše Vatrogasno društvo preživjelo je dugogodišnju krizu. Prebrdilo je očajni niz godina, koji je prekrpio blistavu tradiciju društva, ono je i oživilo, da žilavim porivom nastavi rad, da makne društvo sa mrtve tačke, da se osovi u duhu svega dobrog što bijaše do mrtve tačke učinjeno.

Nema sumnje, da je zastoju rada u društvu, osim neshvaćanja apostolski gradjana, dala povoda i tudjinska sila. Tudjinska sila, htijueći brisati nacionalni karakter društva, ubacila je u društvo svoje suplemenjake, koji nijesu postedili ovu humanitarnu ustanovu, već okrnjise i uništise vatrogasni park i ostale potrebštine, đabome u duhu opjevane kulture.

Odlaskom tudjina, nastala je prijeka potreba reorganizacije društva. Nastala je potreba nabave svih vatrogasnih potrebština, bez kojih vatrogasna četa se ne može zamisliti. I pokušalo se je raditi ali naišlo se je na zapreke upravo onih, koji su najviše morali pridonijeti preustroju društva. I prilikom takovih pokušaja zadalo se je društvu posljednji udarac. Iz prikladne zgrade, ubacilo ga se u trošne, propušne barake, da u njima sagnije ostatak krnjeg vatrogasnog parka a sa njime da zatruje i plemenita vatrogasna misao. Takav đvor morio je društvo kroz punih deset godina i nije se moglo naći načina, da se đvor prereže. Sve je bilo preće, nego uspostava Vatrogasnog društva. Sve je bilo korisnije, nego obezbeđenje gradjana i njihovog imetka od požara.

I nakon punih deset godina neshvaćanja, „grozničave želje“ za napredak ovog grada ipak je nadošao čas, da ljudi uvidješe potrebu rješavanja požarne bezbjednosti u gradu. Nemamo razloga da laskamo jer nam laskavost nije urodjena. Imamo naprotiv razloga da činjenicama konstatujemo, kako je današnji općinski načelnik gosp. Dr. Vinke Smolčić u skrajnjem času odlučno ostrim nožem prerezao đvor. Ne žaleći truda i materijalnih žrtava, poklonio je brigu reorganizovanju Vatrogasnog društva. Uska saradnja Općinske Uprave i Komande Vatrogasne čete danas, nakon relativno kratkog razdoblja, bilježi veliki napredak u društvu, kao djelo nesebičnog i požrtvovnog rada.

Prva briga Komande čete, preuzevši upravljanje društvom, bila je da shodnim načinom omogući da društvo stekne onu moralnu bazu, koja mu kao humanitarnoj ustanovi i dolikuje. I već nakon prvog mjeseca upravljanja uspjelo je, da se saradnjom odličnog gradjanstva priredi društveni ples, manifestacija simpatije naprama društvu. Zaista uspjelo se, što najbolje dokazuje odličan moralni i materijalni uspjeh plesa. Moralni, sudjelovanjem najodličnijeg gradjanstva a materijalni položenim prinosima u iznosu od Din. 13.500, uz 8.000 dinara sakupljenih od društvene lutrije.

Ovaj uspjeh obodrio je vatrogasce, probudio je oronuli vatrogasni duh, da oživi u duhu svijetlih tradicija. I zaredaše se u društvu novi članovi, mladež hrabra i zdrava, spravna za plemenito djelo. Broj se u četi potrostručio.

Pristupom novih članova u društvo, nametnulo se je Upravi teško pitanje opskrbe odjeće i obuće za cijelu četu. Uočivši činjenicu, da disciplina medju četom, ne može se uspostaviti, ako se momčadi ne pruži oprema za rad pri požarima a da s druge strane od momčadi, koja je rekrutovana iz obrtničkih, radničkih i zanatlijskih krugova, ne može tražiti da pri spasavanju tudjega, razdire vlastitu sirotinju, Komanda čete obratila se je Općinskoj Upravi molbom, da pruži potrebna sredstva za nabavu odjeće i obuće. I zaista Općinska Uprava, uvaživši opravdanost navoda Ko-

mande, votirala je iznos od 34.000 Dinara za nabavu opreme momčadi. Četa danas je obskrbljena sa 30 novih požarnih, 18 starih uniforma te sa 35 pari čizama, što je bilo izradjeno od mjesnih obrtnika.

Svladavši i ovu zapreku, Komanda je posvetila brigu za stručnu spremu vatrogasaca. Vatrogasni tečaj, održava u zimskim večerima, pružio je vatrogascima potrebito teoretsko znanje, dok će naskoro čim popusti zima, pristupiti praktičnom dijelu tečaja, održavanjem vježba. Danas svaki član čete je svijestan, da je vatrogastvo struka, koju treba učiti da se postigne potrebno znanje i vještina u svrhu pobijanja kobnog elementa — vatre.

Spora dobava vode na garištima, davala je povoda nemogućnosti hitnog pristupa gašenju požara i prema tome uvijek je prijetila većoj pogibelj ne samo gorućoj zgradi već proširenju vatre na ostale okolne objekte. Da se zapriječe takove posljedice, Komanda čete zatražila je od Općine, da u vatroobrambene svrhe, stavi društvu na raspolaganje općinsku autotankštrcaljku. Tom autotankštrcaljkom sadržine od 35 hl vode, hitno bi se pristupilo gašenju vatre, međutim dok bi se ispraznila cisterna štrcaljke već bi bili pripravljeni hidranti. Općinska Uprava uvažila je razlaganje Komande te je odmah povjerila društvu štrcaljku a ujedno i službu polijevanja gradskih cesta. Štrcaljka bila je temeljito uređena i popravljena u društvenoj mehaničkoj radionici, providena uz to sa najpotrebnijim spravama za spasavanje te električnim napravama za proizvodanje električne struje tako, da se pri noćnim požarima može da osvjetli garište te olakša rad vatrogascima.

Ova štrcaljka prestavlja dragocijenu vatrogasnu spravu za prvu pomoć jer njome je omogućena brza hitna dobava vode na garištu a njoj je dodijeljen stalni vod od 6 vatrogasaca, koji stanuju u Docu, u neposrednoj blizini vatrogasne stanice. Time je pristup u garište ovog prvog voda omogućen za 10 minuta.

Što se pak tiče polijevanja gradskih cesta konstatuje se, da se građanstvo vrlo pohvalno izrazilo o službi polijevanja. Osim toga što društvo tom službom crpi koristi, mnogo veću korist crpi i sama Općina. Točnim mjesečnim izvještajima o potrošku goriva, pogonskih sati itd. pružaju se jasne brojke sa kojima je omogućen konačni točan i jasan prikaz troška za službu polijevanja. Štrcaljka je za službu polijevanja izbacila 1.900.000 litara vode, bila je u pogonu 2000 sati, a da se nije nikad desio kvar.

Društvo danas raspolaže sa odličnom štrcaljkom jakog kapaciteta. Turbina je štrcaljke svojevremeno temeljito popravljena u mjesnoj tvornici „La Dalmatienne“. Providena je sa modernom karoserijom izrađenom od vrijednog mjesnog obrtnika g. Ante Slavica po nacrtu Komandata čete. Ovom prigodom moramo istaknuti, da je gosp. Slavica uložio mnogo truda i mara da izradi što ljepše i solidnije karoseriju, što mu je i uspjelo, tako da vatrogasno društvo posjeduje štrcaljku velegradskog tipa a koju će građani, prvu nedjelju o Novoj godini, imati prilike da je vide i da se uvjere o njezinom kapacitetu.

Uređenjem štrcaljka, kao najvažnijeg dijela vatrogasnog parka, nastalo je pitanje nabave cijevina, kojima će se dobavljati voda na garištu. Obzirom na teške ekonomske prilike Općine, ova nije mogla da votira potrebiti iznos. Zato je uputila Bansknoj upravi podnesak, kojim je zamolila da se vatrogasnom društvu doznači iznos za nabavu cijevina. Uprava društva sa svoje strane uputila je molbu gospodinu Banu, prikazavši nemogućnost rada vatrogasne čete na garištu upravo radi pomanjkanja cijevina. Ujedno se u molbi istaknulo, kako društvo više godina ne prima kvotu vatrogasnog prireza, što ga Banovini plaćaju osiguravajuća društva. Banska Uprava doznačila je društvu iznos od Din 20.000 te se odmah pristupilo naručbi cijevina.

Nezgređ budi rečeno, da je Komanda čete u svrhu što hitnije intervencije čete na požaru udesila alarmni plan, u vezi time adaptirala stan u vatrogasnoj stanici za društvenog čuvara a time su uklonjene sve teškoće, koje su priječile hitnu intervenciju čete na garištu.

Gornji prikaz rada u prvoj godini pokazuje da je radni program, što ga je Komanda uzela sebi za dužnost, za 80%, sproveden a ostalih 20% mora da bude društveno sprovedeno do svečanosti na dan zaštitnika Vatrogasaca sv. Florijana, kad će četa pokazati gradjanstvu što umije i što znade. Na isti dan

biće sazvana glavna godišnja skupština društva, pri kojoj će članovi izvršujući i pomagajući a i cijelo gradjanstvo imati prilike, da slušaju izvještaje i brojke, koje karakterišu djelo požrtvovnog i nesebičnog rada organizacije, koja postoji u gradu, da bdije nad životom i imetkom gradjana.

Nego uređenjem vatrogasnog parka, upotpunjenjem istoga sa novim vatrogasnim potrebštinama, što sve skupa prestavlja vrijednost od više stotina hiljada dinara, nastaje pitanje potrebe izgradnje Vatrogasnog doma. Nastaje neodloživo pitanje izselenja društva iz trošne dašćare, u kojoj gnije i propada bogati vatrogasni inventar. Mi vjerujemo, da će Općinska Uprava pokloniti pažnju i ovome pitanju a da i gradjanstvo neće u tome zaostati.

Društvo priređuje svoj ples 16. januara kojim pruža gradjanstvu priliku da sudjelovanjem pri istome, pokaže i dokaže, koliko drži do ove humanitarne ustanove. Uprava društva pak sa svoje strane pružit će te večeri uzvanicima ugodnu zabavu naravno u skromnom stilu bez luksusa u skladu sa današnjim teškim danima. Pripominjemo da je čisti prihod plesa namijenjen za nabavu najpotrebitijih vatrogasnih potrebština te društvenoj zakladi za oboljele i nemoćne vatrogasce, koji bi obolili pri izvršivanju njihove plemenite dužnosti. Ova zaklada koju predvidja i društveni Pravilnik biće realizovana nastojanjem komandanta čete, prigodom ovogodišnje glavne skupštine.

Nego splitska štampa registrirala je donesenje vatrogasnog prireza u Općinskom Vijeću te da je Ministarstvo Financija odobrilo općinsku dažbinu od 0.40 para na kubni metar zgrade kao općinski prirez za Vatrogasnu skrb. Čitali smo kako je Ministarstvo odbilo kao neusnovanu žalbu nekijih gradjana proti odmjerivanju tog prireza. Ovom prilikom bilo bi potrebno, da se i naša općina ugleda u primjer splitske Općine te da nadje zgodan način, za odmjerjenje ovog potrebitog prireza.

Evo u kratkim potezima iznijeli smo pred javnost rezultate skromnog ali živog rada jedne plemenite organizacije u kojoj su članovi vezani uzvišenim geslom „JEDAN ZA SVE, SVI ZA JEDNOGA“. Želimo da naše gradjanstvo, nakon prečitano prikaza izkaže naklonost ovoj ustanovi, koja svugdje u svijetu medju ostalim humanitarnim ustanovama, zauzima prvo mjesto. Društvo broji jedva 130 članova pomagaca. Žalosna brojka koja govori o neshvaćanju dobrog dijela gradjana za interese svoje i cjeline. Nadamo se da će gradjani Novom Godinom pomoći društvu — pristupajući kao članovi pomagaci.

Kazalište

Gostovanje Narodnog Pozorišta za Primorsku Banovinu.

Napokon je pala definitivna odluka o gostovanju ove vrijedne glumačke trupe u Šibeniku. Gostovanje započimlje u petak 8. januara sa slijedećim rasporedom: U 3 i po sata poslije podne daje se dječja pretstava: *Dugonja, Trbonja i Vidonja* — saljivka igra od Mladena Širele. Ulaznica 4 dinara po osobi.

U 8 i po na večer daje se čuveni dramski komad velikog Ive Vojnovića: *Dubrovačka Trilogija*. U izvedbi sudjeluje cijeli ansambl ovog pozorišta. Cijene obične.

Bilježeci sa naročitim zadovoljstvom svu predobjavu, nadamo se da će i naše gradjanstvo ukazati svu svoju pažnju prema ovim renomiranim umjetnicima, koji su svojim prošlogodišnjim gostovanjem u Šibeniku ostavili neizbrisiv utisak, i da će brojnim učešćem kod svih pretstava omogućiti i daljnje manifestacije kazališnog života na tlu svog starodrevnog grada, koji je uvijek cijenio svoju jedinstvenu kulturnu prošlost i sjajnu tradiciju, izraženu u velikim simpatijama za kazališnu umjetnost.

Građevno Poduzeće OLIVARI - BATIGELLI

čestita

svim svojim mušterijama i prijateljima

Sretnu Novu Godinu

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

Pismo čovjeka sa zadarskog teritorija

Zadar, 26. XII. 1931.

Poštovani gospodine uredniče! Pitate me kako nam je i što imamo. Jest; imamo škole, crkve, fašističke kasarne, ceste, topove, žicu — i napokon sinje more pred nama. To je ono što oko vidi, — a što duša osjeća, ne pitajte. — Odavno je to bilo; ima više od jednog decenija, kad su amo došli naši tuđinski gospodari. Skučiše nas pomalo obručom, spočetka širim, a danas sve užim i užim. Današnji naš život nije ni sjena pravoga života. Naša stada ne smiju više da pasu preko one krive linije, a ono što je pred njom, nije više naše: svu nam zemlju oduzeše nekakovi „konti“. Stoke više skoro i nemamo, a malo kućne živine, što nam je preostalo, moramo skrivati i tajnovito hraniti, da nas ne „oporezuju“. Za svaku svinju 50 lira poreza; to se ne da i ne može platiti, jer na rad i zaradu već davno smo zaboravili. Zašli su u sela nekakovi propovjednici u crnim košuljama, da nam govore proti našim najbližim susjedima: onim seljacima iz obližnjih mjesta preko granice. Strogo nam je zabranjeno dolaziti s njima u dodir, ali ako nam to ipak uspije i to specijalnom dozvolom zadarskog prefekta, — onda na povratku moramo sve riječ po riječ ispričati, što smo od njih doznali i što li smo razgovarali. Škole napuniše nekakovi učitelji iz Kalabrije i njihovim miljenicima postaju samo ona djeca, koja uspiju zaboraviti na materinjski jezik. No to im ipak ne polazi za rukom, jer njihov novi nerazumljivi jezik malo je tko uspio da nauči. Da ne bismo došli u sukob sa vlastima, skoro uvijek mučimo, osobito kad je u blizini koji od onih njihovih. Nekidan je jedan naš pekar u Zadru, razveseljen dobrom kapljicom, zapjevao našu bečarsku: „koliko kapljice toliko let“, — ali ga je nesrećom čuo neki policajac rodom iz Galovca, imenom Mović ili Mosović, i uapsio ga nakon što je dozvao u pomoć dvojicu karabinjera. Pekar je odsjeo osam dana u zatvoru, a da nije bilo intervencije uvidavnih ljudi, danas bi po svoj prilici bio na robiji u Sardiniji ili gdje drugdje. Nešto još interesantnije desilo se je također pred nekoliko dana. Dva talijanska oficira, jedan pukovnik i jedan kapetan, dođoše na samu granicu kod Bokanjca. Onaj pukovnik tumačio je nešto kapetanu i među ostalim stao govoriti, kako prava granica mora da siže tamo do Velebita, jer da ovu zemlju ne smiju uživati „barbari Serbi“. Kapetan je tada, ne misleći na zlo, odgovorio da je dođuše sve to istina, ali da Srbima treba ipak priznati veliko junaštvo i hrabrost u ratu. Radi ovih riječi, talijanski je kapetan morao odgovarati pred vojnim sudom, smjesta je bio interniran, — i tko bi znao, što se je poslije desilo.

Inače iz Zadarskog prostora ne možeš izaći, jer je svuda naokolo bodljikava žica kao u ratu. Uske prolaze budno čuvaju stražari i propuštaju samo one, koji imaju naročitu dozvolu, a bez dozvole jedino švercere. Oni jedini nose i kupuju robu iz Zadra i da nije njih, zadarski bi trgovci već davno bili pomrli od gladi, premda im je roba jeftina. No uza sve to nije im dobro i vapiju za Jugoslavijom kao za kruhom svakdašnjim. Radnici isto tako skapavaju, ali ih nastoje spasiti uposljujući ih u gradnji utvrda i kasarma. No i to je već sve sagrađeno, a za budućnost nema izgleda za bilo kakav rad.

Imao bih Vam još dosta toga pričati, ali za ovaj put završavam želeći Vama, kao i svima našima tamo preko granice

Sretnu Novu Godinu.

M. I.

Rijetka prirodna pojava.

Novigrad, 28. XII. Prošle sedmice desila se je ovdje rijetka prirodna pojava. Jednog jutra, i ako nije bilo ni najmanjeg vjetrova niti snijega na Velebitu, čitav Novigradski Zaljev osvanuo je pokriven ledom. Ribari su imali sto muka, dok su kljunovina svojih lađica probili smrznutu morsku površinu.

M. I.

Oskudica zauzmlje sve više maha u narodu

Novigrad 28. XII. Nastupom zime pogoršale su se još više i onako teške ekonomske prilike ovdašnjeg pučanstva. Bijeda zauzmlje sve više maha i teško joj je sagledati posljedice. Potpuna oskudica u novcu i životnim namirnicama osjeća se na svakom koraku, kud se čovjek krene. Narod se nalazi u pravom očaju i sve svoje nade upravlja na državu, koja mu u ovom teškom času jedino može da pomogne i da ga spasi od potpune propasti. Prilike su takve, da bi ta pomoć morala stići čim prije, a ona se jedino može pružiti javnim radovima, od kojih će narod i država imati dvostruku korist.

Naš kraj ima veliki broj potreba, kojima bi trebalo udovoljiti i koje bi se najbolje mogle riješiti baš u ovom momentu izvršenjem javnih radova. Izgradnja kraćeg puta između Novigrada i Benkovca preko „Drage“, o čemu je „Primorska Riječ“ već pisala, zauzmlje u tom sklopu životnih pitanja ovoga kraja jedno od prvih mjesta. Zatim dolazi u obzir proširenje i uređenje obale u Novigradu, koji još uvijek nema svog pravog pristaništa. A onda kao jedna od najvažnijih iskače potreba saniranja malaričnih krajeva i izgradnje higijenskih bunara po selima. To je jedno od najžalosnijih poglavlja narodnog života u ovim krajevima. Ističemo kao primjer obližnje selo Paljuv, koje uopće nema pravog bunara nego zagađene i prljave čatrnje, koju mogu poslužiti samo kao rasadnici smrtonosnih bakterija i žarišta eventualnih epidemija.

Daleko bi nas odvelo, kada bi ovdje posebice isticali sve potrebe ovog zabačenog kraja sjeverne Dalmacije. Mi smo tek spomenuli samo par njih, da bi upozorili nadležne faktore na njihovu važnost i da bi ih zainteresovali za njihovo riješenje u ovom trenutku, kada se očekuje pomoć od države, koja se pak jedino može pružiti u obliku javnih radova, jer od dijeljenja milosti ne bi nitko imao nikakove koristi.

M. I.

Dokle dovodi međusobna mržnja.

Paljuv, 27. XII. Nepoznati počinitelji uništili su ovdašnjem posjedniku Ivi Ramiću jedan vinograd sa 360 komada vinove loze. U početku je pala sumnja na Marka Bakića iz Paljuva, ali po svemu izgleda, da on to nije učinio. Drži se međutim mnogo vjerojatnijim, da su tu štetu napravili Ramiću neki ljudi, koji su mu se htjeli osvetiti iz lične mržnje.

Učestale krađe po sjev. Dalmaciji

Benkovac, 28. XII. Po Ravnim Kotarima, a osobito u mjestima Benkovcu, Nadinu, Biljanima, Smilčiću i Novigradu zabilježen je u posljednje vrijeme znatan broj krađa, koje se u većini slučajeva odnose na pernate i druge domaće životinje. Ima ljudi, koji se radi oskudice klatare po varošima i selima i odnose sve ono, što im dobro dođe da se prehrane. Ali osim ovih manjih krađa, desilo se je i par većih. Tako je nedavno u Smilčiću izvršena provalna krađa u dućan trgovca Bože Vidova a malo vremena kasnije provalili su nepoznati kradljivci u dućan trgovca Ale Graovca i odnijeli razne robe u vrijednosti od 60.000 dinara

Još samo
4 DANA
dijele nas
od

AKADEMSKOG PLESA

ŠALJIVA RUBRIKA

„ITALIJANSKI ŠIBENIK“

Ozbiljni članci, kolikogod bili lijepi i poučni, ako ih je previše, mogu da našeg čitaoca zamore i zasite. Radi toga, htjeli smo da pružimo čitaocu i jedan članak šaljive prirode, pak birajući među mnogima, koji su našoj redakciji stigli, izabramo jedan, za kojeg smo sigurni da će izazvati smijeh kod svakoga, koji ga pročita. To je doslovni prevod članka, koji je fašistički list „Gioventù fascista“, pred nekoliko dana publicirao i u kojem se, pod naslovom „Italijanski Šibenik“, doslovce veli ovo:

„Augusta 1920: bjče uoči nesretnog sastanka u Rapalu. Cio dalmatinski narod bi srcem i osjećajima za Italiju, uz bok svojih dobrovoljaca, hrabar i vjerran, proživljavaše najteže časove svoje muke i nesreće.

Još se moglo nadati i vjerovati; zavaravalo se sama sebe da će civilizacija i pravda pobijediti diplomatske spletke i razbojničku proždrljivost onih, koji se usudise stvoriti Državu iz dvadeset stetnih balkanskih plemena.

Svi Dalmatinci, djeca, žene, vapijahu i obraćahu se Bogu molitvom:

„U ime Oca, Sina i Duha Svetoga, mi dalmatinski narod, na bazi najstarijih prava i zakona, jednoglasno protestujemo pred zrtvenicima i pred našim sinovima, pred krstionicama gdje smo krsteni, nad grobovima naših pradjedova; dižemo gromki glas sa naših žala, naših brda i naših otoka pred sveti lik Božji: Ne želimo i nećemo biti Jugoslaveni!..“

... Na kupoli Sv. Jakova leprša italijanski trikolor, dok ga ne razniješe vjetrovi sa Dinare.

Ali, povratite se tužni dani obmane, žrtve bez nade: Šibenik ne ostade italijanski.

Poče golgota onog napuštenog i izgubljenog naroda, pod sramnim jarmom novog tlačitelja, okrutnog i barbarskog.

Još traje tragični kalvarij: Crkva Sv. Ante djelo Đorđa Orsini-a, Lavlja Vrata postadoše feud i staja drske jugoslavenske rulje...

Sa venecijanske tvrđave Sv. Nikole, slavni Lav Sv. Marka bi srušen i određen da svrši — u paramparčadi — na dnu mora.

Barbarska bjesnoća slavenskih pljačkaša htjela bi uništiti, srušiti svaki trag koji podsjeća na svijetlu hiljadugodišnju prošlost rimsku i italsku naših zemalja; htjela bi policijskom silom i sa divljim zlostavljanjem izbrisati najedanput tradiciju i civilizaciju od koje živi još cio svijet i od koje ima koristi. Bezazleni, prazni i uzaludni naponi niže rase koja je određena na skorou propast.

... Lav Sv. Marka opet će se povratiti svoju zemlju da vlada, među liktorske svežaje; hridinama Šibenika vječno će stražariti italijanski trikolor“.

Zaista, isticati ovakove apsurdume, ne znajući drugo, nego htjeti nagnati na grohotan smijeh svakoga, koji se sjeća onih dana nedavne prošlosti, kad su gospoda susjedi „gostovali“ u našem gradu. No eto, tješimo se, da je ovaj članak napisan u „Gioventù fascista“ jer valjda i kod njih vrijedi poštica: mladost-ludost.

dipl.

Zajam traži se od 200.000 Dinara, na I. uknjižbu četverokatnice, novogradnje. Obratiti se Tiskari Vitaliani.

Sibenska kronika

SRETNU NOVU GODINU

želimo saradnicima, oglasivačima, pretplatnicima i svim ostalim prijateljima lista.

Uredništvo i uprava „Primorske Riječi“

IZ UREDNIŠTVA. Slijedeći broj „Primorske Riječi“ izlazi u subotu 9. januara 1932.

HRISTOS SE RODI!

Saradnicima, oglasivačima, pretplatnicima i ostalim prijateljima lista, pravoslavne vjere, želimo sretne Božićne Praznike.

Uredništvo i uprava „Primorske Riječi“

UPOZORENJE VANJSKIM PRETPLATNICIMA LISTA. Današnjem broju lista prilažemo naše čekovne uplatnice te umoljamo vanjske pretplatnike „Primorske Riječi“, da nam dostave odgovarajuću pretplatu za prvo tromjesečje 1932. godine a isto tako i zaostalu pretplatu za godinu 1931.

Visoko rumunjsko odlikovanje naših sugrađana. Prošle godine zadesila je rumunjske automobiliste teška nesreća kod Šibenika. Tom prilikom je poginuo sofer Mandis, dok je supruga uglednog građanina Bukurešta gđa Fulga zadobila više opasnih ozlijeđa po tijelu. Ona je odmah bita dopremljena na liječenje u šibensku bolnicu, gdje je prema njoj ukazana najveća pažnja koji sa strane liječnika toli sa strane uprave bolnice. Nakon kraćeg vremena ona je potpuno ozdravila i povratila se natrag u svoju domovinu.

Vlada Kraljevine Rumunije, da bi se odužila liječnicima i upravitelju šibenske bolnice na velikoj pažnji i požrtvovnosti, koju su ukazali prema gđi Fulga, odlikovala ih je, na predlog sadašnjeg rumunjskog ministra vanjskih poslova g. Jorže, visokim odličjima. Primarius Dr Josip Pasini odlikovan je ordenom rumunjske zvijezde III. reda, sekundarni liječnik Dr Mihovil Dekaris ordenom rumunjske zvijezde IV. reda, upravitelj bolnice g. Mate Benković ordenom rumunjske krune IV. reda i liječnik Dr Oskar Novak ordenom rumunjske zvijezde IV. reda.

G. Dru Pasinu, g. Dru Dekariću i g. Benkoviću predao je ove ordene na dan Božića min. na rasp. g. Dr Tresić Pavičić, kao izaslanik pretsjedništva našeg Auto-Kluba, u šibenskoj bolnici, u prisustvu ravnatelja bolnice g. Dra M. Chieda, a g. Dru Novaku u njegovom stanu.

† Ivo Belamarić. Na sam dan Božića preminuo je naš sugrađanin Ivo Belamarić p. Tome, trgovac i posjednik. Pokojnik je bio na glasu kao dobar, čistit i plemenit čovjek te je vijest o njegovoj smrti pobudila duboko saučesće među šibenskim građanstvom. Njegovi zemni ostanci su u prošlu nedjelju sahranjeni na groblju sv. Ane, uz brojno učestvovanje građanstva. Neka je vječni pokoj vrlom Pokojniku, a njegovoj ucviljenoj obitelji i rodbini naše iskreno saučesće!

Samoubijstvo čestitog obrtnika. Na sam dan Božića izvršio je samoubijstvo vješanjem čestiti šibenski obrtnik Josip Matulja, zidarski majstor i poduzetnik. Koji ga je razlog naveo na ovaj očajnički korak nije se moglo doznati, jer pok. Matulja nije nikome o tome ništa govorio prije smrti a nije ostavio niti kakovo pismo. Bio je vrijedan građanin i dugogodišnji, marljivi član šibenskog Vatrogasnog Društva te je vijest o njegovoj tragičnoj sudbini pobudila općesaučesće. Rodio se je u Istri a bio je star 50 godina. Za sobom je ostavio neopskrbljenu ženu i tri nejaka sina.

Čajanka Narodne Ženske Zadruga prigodom rođendana Nj. V. Kraljice Marije. Naša agilna Narodna Ženska Zadruga priređuje u subotu 9. januara 1932. god., prigodom rođendana Nj. V. Kraljice Marije, čajanku sa programom u prostorijama G. H. „Krka“. Sav prihod ove zabave je određen samo za sromahe grada i okolice te se preporuča građanstvu, da što brojnijim učestvovanjem potpomogne ovu plemenitu akciju naše Ženske Zadruga.

Akademski ples. 5. januara priređuje naš Akademski Klub svoj prvi ples nakon što je pred dvije godine izvršena reorganizacija kluba. Shvaćajući teške prilike, u kojima danas živimo, akademska omladina je odredila nadasve plemenitu svrhu ovog plesu, jer je čitav njegov prihod namijenjen onima, koji najviše trebaju pomoći: gradskoj sirotinji i siromašnim šibenskim studentima. Akademski Klub je za ovaj ples učinio još jedan pohvalan gest. Pozvao je name sve građane, a osobito dame, da posjete ples u skromnim, običnim odijelima i da se klone svakoga luksusa.

Imajući pred očima ovakav rad naše akademske omladine, dužnost je cijeloga građanstva, da joj oda puno priznanje i da svojim učestvom na plesu potpomogne njezinu hvalevrijednu akciju. Treba dakle da svatko, tko može, posjeti ovu priredbu Akademskog Kluba i da na taj način iskaže svoje simpatije prema onima, koji predstavljaju naše najmlađe pokoljenje.

I ako će ples biti bez raskoši i suvišnih troškova, to je ipak njegov uspjeh već unaprijed potpuno osiguran. Prvo jer smo sigurni, da će posjet biti velik, budući da će baš to izbjegavanje suvišnih parada omogućiti pristup i najsiromašnijim slojevima građanstva, a drugo jer će sam program ove priredbe biti toliko raznolik i bogat, da će svaki posjetioc imati prilike da se ugodno prođe i zabavi. O tome će se bezuvjetno uvjeriti svi oni, koji se 5. januara budu našli u društvu naše omladine, koja bi i bez najavljenih atrakcija bila kadra da nas svojom mladošću i živim temperamentom razveseli i da bar za kratko vrijeme skine s naših glava teško breme današnjice.

Radenska ljekovita voda

je bila na posljednjoj internacionalnoj izložbi u Solunu odlikovana zlatnom kolajnom. Na osnovu info macija, je ta naša priznata mineralna ljekovita voda uzbudila na spomenutoj izložbi vanredno velik interes te se uslijed toga može očekivati, da će Radenska voda postati naš vrlo dobar eksportni predmet. Upravi Lječilista Slatina-Radenci se može čestitati na velikom uspjehu u međunarodnom svijetu.

VELIKA JUGOSLAVENSKA NACIJONALNA PROPAGANDA. „Vodj kroz Jugoslaviju“. Prva slijedeće saopštenje: Radovi oko „Vodja kroz Jugoslaviju“ napreduju intezivno, tako, da će ova predvidjena velika nacionalna propaganda biti blagovremeno ostvarena.

Tangirani krugovi svjestrano podupiru ovu patriotsku akciju.

„Vodj kroz Jugoslaviju“ imade u prvom redu zadaću, da kako u našoj zemlji, tako i u inostranstvu prikaže Jugoslaviju onakovom, kakova u stvarnosti jeste i na taj način očeliči samopouzdanje pojedinca, a inostranstvo tačno informise u cilju podizanja prometa stranaca, sticanja obnavljanja i učvršćivanja poslovnih veza, a time prirodno popravljajući naše trgovačke bilance.

Jugoslavija će biti prva zemlja, koja će jedan ovakav Vodj besplatno razdavati putnicima međunarodnih vozova, koji dolaze iz inostranstva u našu zemlju.

Ovaj gest rijetke aktivnosti za sigurno ne će

promasiti željeno dejstvo. Istodobno vodiće se briga i o tome, da ovaj Vodj bude dostavljen inostranim krugovima ne samo u našoj zemlji, već i u inostranstvu, dakle cijelom svijetu.

Ovaj pohvalni podhvat društva Putnik A. D. i Centralnog presbira pri Pretsjedništvu ministarskog saveta, da insceniraju ovu lijepu nacionalnu propagandu zaista je jedna odlična ideja, koja odgovara duhu i potrebama današnjeg vremena i današnjim privrednim prilikama, pa je i zaželjeti da uspije u svakom pogledu.

Dosadanje iskustvo u praksi pokazuje lijep odziv i razumijevanje svih zainteresovanih krugova u cilju nastojanja, da se ovaj podhvat privrede u djelo.

Veselo boemsko veče splitskih glumaca u G. H. „Krka“. Sutra dne 2. januara članovi Primorskog Banovinskog Kazalista priređuju u Grand Hotelu „Krka“ **Veselo Bohemsko veče**, kojom će prilikom nastupiti gđe A. Leskova, Irida Komorovska, gđica Milka Mihalj te gg Ivo Rakarić i A. Veresćagin. Na rasporedu veseli skečevi i operetke-arije. Posle programa ples do zore. Početak u 9 sati na večer.

Tonfilm

TONKINO »TESLA«

U petak: Veličanstveni 100% njem. tonfilm:

— SKORIA —

Grandiozno djelo iz života obitelji jednog avijatičara.

U glavnoj ulozi:

BRIGITTE HELM, GUSTAV FRÖHLICH

Napominjemo da je ovaj tonfilm posljednjih dana doživio u Zagrebu upravo rekordni uspjeh.

Dolazi: Opet jedno djelo koje će svakoga oduševiti.

100% talijansko-njem. tonfilm iz života studenata muzičke akademije, koji studiraju u Rimu.

Pjesma ljubavi

»LIEBESLIED«

Monumentalno djelo snimano po jednoj noveli

LUIGIA PIRANDELLA

Umjetničko vodstvo:

GENNARO RIGHELLI

Režija:

CONSTANTINI Y. DAVID

Film obiluje divnim prirodnim snimcima Rima i rimske Campagne, a računaju ga po sadržaju, pjesmama i vrijednosti kao jedno od najljepših djela poslije filma „Zbogom ljubavi“.

U glavnoj ulozi:

**RENATE MÜLLER
GUSTAV FRÖHLICH**

Dolazi: Veličanstvena 100% ton drama na njem. jeziku:

ANNA CHRISTIE

Prvi govoreći film najslavnije filmske umjetnice, koja govori njemački:

Greta Garbo i Theo Shall

Dolazi: Senzacionarno veledjelo sa dalekog Istoka

CRNA STRAŽA

Drama ljubavi i strasti, revolucije i intriga iz tajinstvene i egzotične Indije.

Film aktuelan osobito danas, kada se široke indijske mase ponovno bune protiv svojih bijelih gospodara.

Victor M. Kaglen, Myrna Loy

ОДЛИКОВАНИ ГРАФИЧКИ ЗАВОД

**TISKARA E. VITALIANI I SIN
ŠIBENIK**

UTEMELJEN U ZADRU 1860. GOD.
BRZOJAVI: VITALIANI
TELEF. INT. 47

Svojlm pošt. kllentlma i prijateljima katoličke vjere, želi i čestita Sretnu 1932 Godinu

Dr. Marko Tarle

Šibenik

komisionalna prodaja
žitarica i kolonijala

Telefon br. 86.

Brzjavni naslov: **KOMISOAGENT**

Novom poštanskom teleg. i telef. tarifom !

Izašao je:

Sibenski

NARODNI KOLEDAR

za katolike i pravoslavne

sa poučnim i zabavnim štitom
za prestupnu godinu

1932

Svojim mušterijama želi

SRETNU NOVU GODINU

Stjepan Karković

POKUĆSTVO

ŠIBENIK

Vaso Čok i Jovo Paklar
Sibenik (Dalmacija)

Staklo za prozore, šuplje staklo, poculan, kuhinjsko posuđe, aluminijsko, emajlirano, papirnata roba mineralna voda, bonboni i t. d.

Vlastiti proizvod Crkvenih svjeca.

Stipe Zorić, vrtlar **Šibenik**
Poljana
Kralja Petra

Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima. Solidna izradba nadgrobnih vijenaca, kao vjenčanih buketa.

Također uređuje parkove. CIJENE UMJERENE

KROJAČKI SALON
BEČIR POROBIĆ

Šibenik — ulica Kralja Tomislava
želi svojim cij. mušterijama
sretnu Novu Godinu

Novo otvorena mlijekarna
ZDRAVLJAK -- Mliječni buffet
u ŠIBENIKU

u ulici Kralja Tomislava br. 47. kod crkve sv. Jakova
preporuča svježe kravlje, punomasno mlijeko, sve vrsti vlastitih i inozemnih mliječnih proizvoda uz vrlo solidne cijene.

Vanjske narudžbe obavlja brzo i solidno.

Šibenska Okružna Banka D. D. Šibenik

Telefon br. 68. — Brzjavi: Krugobanka

Prima uloge na štednju na knjižice i po tekućem računu te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Vrši sve bankovne poslove uz najbolje uvjete

Robni odio — Telefon br. 9.

ZLATARIJA A. PETRIĆ

ŠIBENIK

želi svim svojim cij. mušterijama

Sretnu Novu Godinu

PODUKA: Sa sigurnim uspjehom pedučavam učenike nižih razreda iz svih predmeta. Adresa u tiskari Vitaliani.

Pozor trgovci! Perfektna samostalna sila za sve kancelarijske poslove bez obzira na struku, rutiniran bilancer, verziran hrvat. talijan. dopisivanju, obavlja stručno reviziju knjigovodstva, sastavlja bilance, uvadja praktična knjigovodstva, poludnevno ili na satove. Honorar umjeren. Dopise kod tiskare E. Vitaliani i Sin.

Najljepši dar za Božić i Novu Godinu!

DANTE-OVA

BOŽANSTVENA KOMEDIJA „PAKAO“

sa 76 ilustracija slavnoga Dorè-a, 364 strane formata 35/27 cnt. Preveo prof. Stj. Buzolić. — Luksusno uvezano u zlato. Komad D. 100. Preko 10 komada fko. poštarine.

Na otplatu (D. 110) po Din 20. — mjesečno

Sa naručbom treba poslati prvi obrok (20 D. unapred) Kod pošiljke zaračunava se pouzecom II. obrok i pošt. Naručuje se kod Tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

GRGO OLIVARI I DRUGOVI

građevno poduzeće
ŠIBENIK

Preuzimlje i izvršuje sve vrsti građevinskih poslova najsolidnije i najkulantnije.

Obavlja sve spadajuće tehničke radove, projekte i t. d.

„TIVAR“ ODIJELA

NOVOM GODINOM neka se svatko
»TIVARU« obrati.

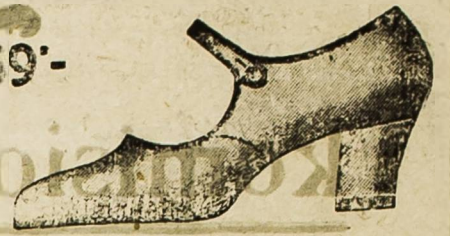
Odiijela, kapute, hlaće i jakete možete dobiti samo uz originalne tvorničke cijene u podružnici u Šibeniku.

Pregled skladišta slobodan bez obaveze na kupnju.

ES. LOMKO TITMO SE

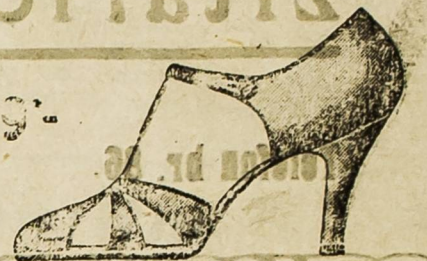
Šibenik

69°-

Vrsta 1345-03
Ladane cipele od lastina Ugodne, udobne i
velike za starije cipele

129°-

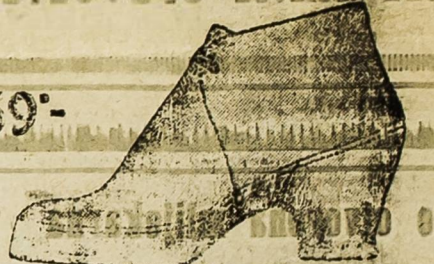
Vrsta 5185-80
Elegantne cipelice za plec. Izradjene od
Crepe-de-China, sa modernom visokom pod-
logom.

199°-

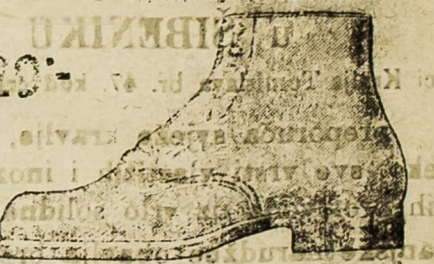
Vrsta 9875-30
Solidne i elegantne lak cipelice kombinirane
sa pricama raznih boja.

69°-

Vrsta 1255-31
Ove cipele su izradjene od masne
koze za najteže uslove nošenja.

129°-

Vrsta 3262-00
Za nemirne dječake i jače cipele od masne
koze sa jakim kožnim dionovima.

199°-

Vrsta 9977-27
Elegantne cipele od finog boxa sa kožnim djo-
novima.

Stjepan Karković

BEČIR POROBIC

Zenske kalfate čuvali i tocu u koži. Vela
Vela Vela Vela Vela Vela Vela Vela Vela

Kućne cipele lagane i tople pomoći će Vama
da bez umora posredavate kućne poslove.

Vrsta 7755
Evo kućnih papuca bez kojih ne može biti ni
jedna domaćica.

Obuvajte Vašu djecu prilikom hladnih prilika. Kod kuće obujte im tople kućne cipele. **Da svatko može kupiti više pari**

Muske cipele za strapac i blagdan, od masne koze sa jakim gumenim dionom.

Zimi su potrebne cipele koje štite od kiše i hladnoće. **Haljače od gume protiv kiše,**